

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi T. S. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 28 czerwca 2012 r., wydanym w sprawie z powództwa T. S. przeciwko Specjalistycznemu Centrum Zdrowia w P. o ochronę dóbr osobistych, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 stycznia 2015 r., zażalenia skarżącej na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 26 czerwca 2014 r.,

1. oddala zażalenie,
2. przyznaje radcy prawnemu A. P.-B. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 3 600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym, podlegającą podwyższeniu o należny podatek od towarów i usług.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę T. S. o wznowienie postępowania, ponieważ nie została ona oparta na ustawowej podstawie wznowienia i wniesiona po upływie przepisanego terminu (art. 410 § 1 k.p.c.).

Sąd ustalił, że T. S. wniosła o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 28 czerwca 2012 r., wydanym w sprawie ... 91/12, domagając się uchylenia rozstrzygnięcia zawartego w punkcie drugim sentencji i zasądzenia od pozwanego na jej rzecz 1 000 000 zł. Jako podstawę wznowienia wskazała art. 401 pkt 2, 403 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.c. Zdaniem skarżącej została ona pozbawiona możliwości działania przez nieuwzględnienie jej wniosków dowodowych i twierdzeń, powołała się także na odczucie niemożności działania. Zarzuciła również, że wyrok został oparty na dokumencie podrobionym i przerobionym.

Zdaniem Sądu nie zachodzi wskazana przez skarżącą podstawa wznowienia w postaci nieważności postępowania. Z akt sprawy wynika bowiem, że skarżąca osobiście i czynnie uczestniczyła w procesie - brała udział w rozprawach, składała pisma procesowe i wnioski. Ponadto w postępowaniu przed Sądami obu instancji była reprezentowana przez pełnomocnika procesowego.

Skarżąca nie wykazała również, że zachodzi podstawa do wznowienia postępowania z powodu oparcia wyroku na dokumencie podrobionym lub przerobionym. Skarga nie zawiera żadnych okoliczności wskazujących na przerobienie lub podrobienie dokumentu. Zadość temu wymaganiu nie czynią zawarte w skardze uwagi dotyczące opinii biegłego.

Przebieg procesu nie potwierdza także zarzutu skarżącej, że doszło do naruszenia art. 323 k.p.c. polegającego na tym, że wyrok Sądu Okręgowego został wydany przez sędziego, przed którym nie odbyła się rozprawa poprzedzająca jego wydanie. Ponadto przytoczone w celu uzasadnienia tego zarzutu okoliczności były znane skarżącej co najmniej od chwili przeprowadzenia w dniu 19 września 2011 r. rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku przez Sąd Okręgowy; zawartych w skardze twierdzeń, że dowiedziała się ona o nich dopiero z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego, nie można uznać za wiarygodne, ponieważ wymienione

uzasadnienie w ogóle nie porusza tej kwestii. Zatem skargę, w zakresie podstawy wznowienia opartej na tych okolicznościach, ze względu na termin przewidziany w art. 407 k.p.c. należało uznać za spóźnioną.

W zażaleniu pełnomocnik skarżącej zarzucił, że zachodzą - wbrew stanowisku Sądu - wskazane w skardze podstawy wznowienia i wniósł „o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez przyjęcie skargi o wznowienie postępowania do rozpoznania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Instytucja wznowienia postępowania - jak wyjaśniono w orzecznictwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99 (OSNC z 2001 r., nr 4, poz. 133) - opiera się na przysługującej poza tokiem instancji skardze o presumpcję wadliwego procesu i zastąpienie zapadłego orzeczenia orzeczeniem nowym. Nadzwyczajny charakter tego środka zaskarżenia, skierowanego przeciwko - z wyjątkiem określonym w art. 399 § 2 k.p.c. - prawomocnemu wyrokowi (art. 399 § 1 k.p.c.) albo prawomocnemu postanowieniu orzekającemu co do istoty sprawy (art. 524 § 1 k.p.c.) powoduje, że przywrócenie stanu sprzed zamknięcia ulegającemu wznowieniu postępowania sądowego może nastąpić wyłącznie z powodów ściśle określonych w ustawie. Uwzględniają one konieczność wywołania na nowo procesu dotkniętego brakami formalnymi (nieważnością), bez względu na ich wpływ na rozstrzygnięcie (art. 401 pkt 1 i 2 KPC), właściwe przyczyny restytucyjne (art. 403 KPC) oraz fakt wydania wyroku na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, umową międzynarodową lub ustawą (art. 401¹ KPC).

Po wniesieniu skargi o wznowienie postępowania sąd dokonuje jej kontroli z punktu widzenia zachowania wymagań określonych w art. 409 k.p.c. Obejmuje ona m.in. kontrolę wskazanej w skardze podstawy wznowienia, skarga o wznowienie postępowania nieoparta bowiem na ustawowej podstawie - zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. - ulega odrzuceniu jako niedopuszczalna.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowało się dominujące stanowisko, że do wykazania, iż skarga nie została oparta na ustawowej podstawie nie wystarczy jedynie sformułowanie jej w sposób odpowiadający przepisom art. 401-404 k.p.c. Kontrola podstawy wznowienia, obejmuje bowiem także ustalenie,

czy wskazana w skardze o wznowienie postępowania podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 1968 r., I CZ 122/67, OSNCP 1968 nr 8-9, poz. 154, z dnia 30 maja 1996 r., I CRN 101/95, OSNC 1996 nr 10, poz. 138, z dnia 25 maja 2012 r., I CZ 35/12, nie publ., z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 38/12, nie publ., z dnia 10 października 2012 r., I CZ 104/12, nie publ. i z dnia 28 maja 2014 r. IV CZ 126/13, nie publ.).

Sąd Apelacyjny trafnie uznał - wbrew stanowisku skarżącej - że wskazane w skardze podstawy wznowienia nie występują. Przytoczone w skardze okoliczności nie dają bowiem podstaw do przyjęcia, że skarżąca została pozbawiona możliwości działania w rozumieniu art. 401 pkt 2 k.p.c. W orzecznictwie wyjaśniono, że pominięcie środka dowodowego nie stanowi pozbawienia strony możliwości działania uzasadniającego wznowienie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 1999 r., II UKN 106/99, OSNP 2000, nr 19, poz. 35). Nie ma też podstaw do uznania, że zachodzą przytoczone w skardze restytucyjne podstawy wznowienia. Skarżąca nie wskazała okoliczności świadczących, że wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym. Podjęta w zażaleniu polemika z dokonaną przez Sąd oceną wskazanych podstaw wznowienia nie zawiera argumentów podważających zasadność zaskarżonego postanowienia.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w punkcie pierwszym sentencji postanowienia (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.). Orzeczenie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu zostało oparte na § 17 i 18 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radcy prawnego oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst Dz. U. 2013 r., poz. 490).